

สรุปองค์ความรู้ “การสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ”

คณะกรรมการจัดการความรู้ วิทยาลัยนานาชาติ

การสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทางวิชาการของบุคลากร ในคณะวิชาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็น ทั้งในด้านการวิจัย การตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานวิชาการ การขอทุนสนับสนุน รวมถึงการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ เพื่อยกระดับคุณภาพทาง วิชาการให้สมดังวิสัยทัศน์ขององค์กร คือ The International College aspires to be the premier international college in Southeast Asia by 2028, recognized for its dedication to academic excellence and cultivating global citizens.

ประเด็นที่ 1 “การทำงานวิจัย การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ และการขอทุนสนับสนุน”

แนวทางการขอทุนสนับสนุนงานวิจัย และการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ

1. กรอบความคิด (Mindset) ของนักวิจัย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ หรือศาสตราจารย์จำเป็นต้องมีผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานวิจัยและการขอทุนวิจัยจึงเป็นภารกิจหลักที่ต้องยึดถือและปฏิบัติตามอย่างจริงจัง

2. การค้นหาและเตรียมพร้อมข้อเสนอโครงการ

การขอทุนจากแหล่งทุนภายนอกควรดำเนินการเชิงรุก โดยศึกษารายละเอียดจากระบบสารสนเทศวิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ (NRIIS) ซึ่งเป็นศูนย์รวมแหล่งทุนภาครัฐที่เปิดรับข้อเสนอในช่วงเวลาจำกัด (โดยมากไม่เกิน 1 เดือน) ดังนั้น นักวิจัยควรจัดเตรียมข้อเสนอโครงการ (Proposal) ที่สมบูรณ์ล่วงหน้า เพื่อสามารถส่งได้ทันทีเมื่อมีการเปิดรับ นอกจากนี้ นักวิจัยจะต้องลงทะเบียนและผ่านการยืนยันสิทธิ์จากต้นสังกัดก่อนจึงจะสามารถใช้งานระบบ NRIIS ได้อย่างเต็มรูปแบบ

3. แนวโน้มของทุนวิจัยและการสร้างความร่วมมือ

แหล่งทุนส่วนใหญ่มักสนับสนุนโครงการที่มีลักษณะการทำงานร่วมกันระหว่างหลายสถาบัน (Collaboration) โดยเฉพาะการบูรณาการความเชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขาวิชา เพื่อเพิ่มผลกระทบเชิงสังคม และเศรษฐกิจ (Impact) ของโครงการให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

4. ความต่อเนื่องและการวางแผนระยะยาว

แนะนำให้ศึกษาช่วงเวลาการเปิดรับข้อเสนอในรอบปีของแต่ละหน่วยงาน และวางแผนการเขียน Proposal ล่วงหน้าอย่างน้อย 6-12 เดือน เพื่อให้มีเวลาเพียงพอในการจัดทำเอกสารและปรับปรุงเนื้อหาให้ตรงตามเงื่อนไขทุน

5. การเลือกหัวข้อวิจัย (Research Focus)

แม้ว่าหลายหน่วยงานจะเน้นหัวข้อวิจัยตามแนวโน้ม (Trend) เช่น ดิจิทัล เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม หรือ สังคมผู้สูงอายุ แต่นักวิจัยควรยึดมั่นในประเด็นที่ตนเชี่ยวชาญและมีความมุ่งมั่น โดยมี “จุดยืนทางการวิจัย (Research Area)” ที่ชัดเจน เพื่อสร้างความโดดเด่นและต่อยอดองค์ความรู้ได้ในระยะยาว

6. การแสดง Impact และการใช้เครื่องมือ SROI

ข้อเสนอโครงการที่ดีควรแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึง:

- Output (ผลลัพธ์ที่จับต้องได้)
- Outcome (ผลกระทบที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมาย)
- Impact (ผลกระทบต่อสังคม/เศรษฐกิจโดยรวม)

สามารถใช้งานระบบ SROI (Social Return on Investment) เพื่อคำนวณมูลค่าทางสังคมของโครงการในรูปของตัวเลข ซึ่งจะช่วยให้เสริมความน่าเชื่อถือให้กับข้อเสนอโครงการมากยิ่งขึ้น

7. การเริ่มต้นจากทุนภายใน

แนะนำให้ให้นักวิจัยหน้าใหม่เริ่มจากการขอทุนวิจัยภายในมหาวิทยาลัย โดยอาจรับผิดชอบในบทบาทหัวหน้าโครงการ เพื่อเรียนรู้กระบวนการบริหารจัดการทุนจริง เมื่อมีประสบการณ์เพียงพอจึงสามารถยื่นทุนภายนอกได้อย่างมั่นใจและเป็นระบบมากขึ้น

8. การเรียนรู้จากความล้มเหลวและการพัฒนาต่อเนื่อง

ในกระบวนการขอทุนภายนอก หากไม่ผ่านการพิจารณาในครั้งแรกไม่ควรย่อท้อ เพราะนักวิจัยส่วนใหญ่ล้วนผ่านประสบการณ์เดียวกัน ควรเตรียมข้อเสนอหลายชุดไว้พร้อม และยื่นข้อเสนอซ้ำในปีถัดไป โดยมุ่งเน้นการพัฒนาต่อเนื่องทั้งในด้านเนื้อหา เทคนิคการเขียน และการวัดผล

9. การสนับสนุนจากครอบครัวและทีมงาน

การทำวิจัยต้องอาศัยเวลา ความมุ่งมั่น และการสนับสนุนจากคนรอบข้าง ครอบครัวและเพื่อนร่วมงานจึงควรเข้าใจบทบาทของนักวิจัย ทั้งในแง่การทำงานล่วงเวลา การออกภาคสนาม และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

10. ปัจจัยที่ทำให้ผลงานได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่

สิ่งสำคัญคือการพยายามอ่าน พยายามเขียนงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอและอดทนทำอย่างต่อเนื่อง ทุกวารสารหรือทุกสำนักพิมพ์มักมีคำแนะนำที่เป็น major revision ที่มีประโยชน์ และมักมีสิ่งที่ให้แก้ไขหรือปรับปรุงจำนวนมาก ดังนั้นอย่าถอดใจ หากยังไม่มีประสบการณ์หรือเป็นนักวิจัยหน้าใหม่สามารถเริ่มจากการเขียน book review ก่อน

◆ ข้อมูลแหล่งทุนวิจัยภายนอกในประเทศไทย

1. สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) – NRCT
 - เว็บไซต์: <https://www.nrct.go.th/>
2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) – TSRI
 - เว็บไซต์: <https://www.tsri.or.th/>
3. สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ – NIA

- เว็บไซต์: <https://www.nia.or.th/>
4. หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) – PMU A
- เว็บไซต์หลัก: <https://pmua.or.th/>
 - หมวดประกาศทุน: <https://pmua.or.th/category/request-for-proposal/>

◆ ข้อมูลแหล่งทุนต่างประเทศ

5. Sumitomo Foundation (ญี่ปุ่น)
- เว็บไซต์: <https://www.sumitomo.or.jp/e/index.html>
6. European Research Council (ERC)
- หน้าหลัก: <https://erc.europa.eu/homepage>
 - โครงการ Starting Grant: <https://erc.europa.eu/apply-grant/starting-grant>

◆ ระบบกลางสารสนเทศทุนวิจัยและนวัตกรรม

7. NRIS: National Research and Innovation Information System
- เว็บไซต์: <https://www.nriis.go.th/www/>
 - เป็นแพลตฟอร์มที่รวมข้อมูลทุนวิจัยภาครัฐทุกหน่วยงาน

ข้อมูลติดต่อ สำนักงานวิจัย ม.พายัพ

- ชั้น 2 อาคารเพนเทคอสต์
- อีเมล: research_pyu2562@payap.ac.th
- Facebook: [Research Office – PYU](#)

ประเด็นที่ 2 “การข้อกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ”

1. คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง (Specific Qualifications)

- ควรยื่นขอตำแหน่งให้ตรงกับ
 - สาขาที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์ประจำ
 - วุฒิการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษา

2. ผลการสอน (Teaching Performance)

 หลักเกณฑ์ทั่วไป:

- ต้องมีผลการสอนในรายวิชาที่ตรงกับสาขาที่ขอตำแหน่ง

- ไม่สามารถใช้ผลการสอนจากภาคฤดูร้อนได้
- ไม่สามารถใช้ผลการสอนรายวิชาที่มีหน่วยกิตไม่ถึง 3 หน่วยกิต
- ในกรณีที่มีผู้สอนหลายท่านใน 1 รายวิชา ผู้ขอกำหนดตำแหน่งฯจะต้องคิดสัดส่วนการสอนร่วมกับรายวิชาอื่นเพื่อให้มีสัดส่วนครบตามเกณฑ์ โดยจะต้องส่งเอกสารประกอบการสอนให้ครบทุกรายวิชาที่ตนร่วมสอนเพื่อให้รวมกันได้ครบ 3 หน่วยกิต แต่ในการประเมินการสอนนั้นสามารถเลือกประเมินได้เพียง 1 รายวิชาเท่านั้น
- ผลประเมินการสอนต้องมีอายุไม่เกิน 3 ปี (นับตามวันที่ประธานกพว.มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการสอน) ดังนั้น หากมีวิชาที่ใช้ผลประเมินการสอนเกิน 3 ปี ต้องขอรับการประเมินการสอนใหม่

3. ผลงานทางวิชาการ (Academic Achievements)

ประเด็นเกี่ยวกับบทความวิจัย:

- ใช้จดหมายตอบรับหรือฉบับ pre-print ไม่ได้ ต้องใช้ฉบับที่ “เผยแพร่อย่างสมบูรณ์” เท่านั้น
- วารสารต้องมี peer review อย่างน้อย 3 คน (ตามเกณฑ์ใหม่หลัง 22 ก.พ. 65)
- เนื้อหาต้อง “ทันสมัย”
- ผลงานวิจัยที่อายุเกิน 5 ปีอาจไม่สามารถนำมาใช้ได้ เพราะต้องคำนึงเรื่องความทันสมัย
- ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติจะต้องตีพิมพ์ในวารสารที่ดำเนินการมาแล้ว 3 ปีขึ้นไป (ควรตีพิมพ์ในวารสารฉบับปีที่ 4 เป็นต้นไป)
- ผู้เขียนต้องมีบทบาทเป็นผู้ประพันธ์อันดับแรก First Author (FA) หรือ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ Corresponding Author (CA) (ตามเงื่อนไข) ในกรณีที่เป็นผู้มีส่วนสำคัญทางปัญญา Essentially Intellectual Contributor (EIC) สามารถนำผลงานมาขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการได้เพียง 1 ชิ้นเท่านั้น
- ผู้ขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการที่จะใช้ผลงานร่วมกันจะต้องเขียนรายละเอียดการมีส่วนร่วมให้เหมือนกันทุกตัวอักษร (ในกรณีที่งานวิจัยมีผู้ร่วมดำเนินการหลายคน)

ความสอดคล้องของรายชื่อผู้ประพันธ์:

- หากจำนวนชื่อไม่ตรงกันระหว่างเล่มวิจัยกับบทความ ให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็น เช่น มีคณะผู้วิจัยลาออก ลาศึกษาต่อ ฯลฯ ทั้งนี้ชื่อผู้ประพันธ์ที่ปรากฏในเอกสารต่าง ๆ ควรสอดคล้องกันทั้งหมด เช่น ในทุนสัญญาวิจัย ในเล่มวิจัย ในบทความวิจัย เพราะเกี่ยวข้องถึงจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ
- กรณีจำนวนชื่อลด/เพิ่มจากการสรุปผลใหม่ ต้องมีเหตุผลและหลักฐานประกอบ

กรณีไม่มี IRB:

- หากผลงานวิจัยเก็บข้อมูลก่อนวันที่ 19 ธ.ค. 2561 อาจไม่จำเป็นต้องมี IRB
- หากเก็บข้อมูลหลังจากนั้น ต้องมี IRB รองรับ

4. จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ

ต้องมีความซื่อสัตย์ ถูกต้อง และเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยหลักจริยธรรมที่ควรยึดถือ:

1. ความซื่อสัตย์ในการอ้างอิง
2. ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิมนุษยชน
3. ต้องเป็นผลงานที่ศึกษาด้วยเกณฑ์ทางวิชาการ
4. ใช้ผลงานในทางที่ชอบธรรม ถูกต้องตามกฎหมาย
5. หากใช้ข้อมูลมนุษย์/สัตว์ ต้องมีการอนุญาตจากคณะกรรมการจริยธรรม

สรุปสาระสำคัญ

- คำแนะนำสำหรับผู้และผู้ประสงค์จะขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ควรเริ่มต้นจากการสำรวจคุณสมบัติตนเอง ได้แก่ วุฒิการศึกษาสูงสุด รายวิชาที่สอนซึ่งต้องมีอย่างน้อย 3 หน่วยกิต และผลงานทางวิชาการที่ต้องสอดคล้องกับสาขาที่จะขอตำแหน่ง รวมทั้งการยึดถือจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการอย่างเคร่งครัด
- การเตรียมเอกสารเป็นสิ่งสำคัญ เอกสารต้องถูกต้อง ครบถ้วน ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกันทุกส่วน
- ผู้ขอตำแหน่งทางวิชาการควรศึกษาเกณฑ์ใหม่ปี 2565 และเตรียมการล่วงหน้าให้พร้อมที่สุด

ปัญหาที่มักพบในกระบวนการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ

- ไม่มี IRB หรือเอกสารไม่สอดคล้องกัน เช่น บทความวิจัยระบุวันเวลาที่เก็บข้อมูลไม่ตรงกับที่ปรากฏในเอกสารรับรอง IRB
- ชื่อบทความวิจัยกับชื่องานวิจัยที่ปรากฏในเอกสาร IRB ไม่ตรงกัน เนื่องจากในการตีพิมพ์ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำให้เปลี่ยนชื่อเรื่อง แต่หากมีเนื้อความที่เชื่อมต่อกันได้ ประเด็นนี้ก็อาจอนุมัติได้
 - Peer review ไม่ครบ 3 คน หรือไม่หลากหลายสถาบัน ทั้งนี้ Peer review จะต้องไม่ได้อยู่ในสังกัดเดียวกันกับผู้ขอตำแหน่งทางวิชาการ
 - ปัญหา Timeline ของการเผยแพร่บทความวิจัยก่อนปิดเล่มวิจัย หากงานวิจัยยังไม่เสร็จสิ้นกระบวนการไม่สามารถนำมาตีพิมพ์เผยแพร่ได้ แม้จะเป็นเพียงการรายงานผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ข้อใดข้อหนึ่งก็ตาม
- จำนวนและชื่อผู้ประพันธ์ในผลงานวิจัย กับ บทความวิจัยไม่ตรงกัน

ข้อควรระวังเพิ่มเติม

- ควรแนบเล่มวิจัยเสมอ ในกรณีที่ไม่มีเล่มวิจัย ผู้ที่ขอตำแหน่งทางวิชาการต้องยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น
- หลีกเลี่ยงการแบ่งงานวิจัยเป็นหลายบทความ (งานวิจัยจากเรื่องเดียวกัน นำมาเขียนเป็นบทความวิจัย 2 เรื่องไม่ได้)
- หลีกเลี่ยงการใช้บทความวิจัยคู่กับบทความวิชาการ (บทความวิชาการต้องคู่กับหนังสือหรือตำราหรือผลงานลักษณะอื่นๆ เท่านั้น)

- การประชุมทางวิชาการ (Proceedings) ของสถาบันการศึกษานำมายื่นขอกำหนดตำแหน่งไม่ได้ การประชุมทางวิชาการนั้นต้องจัดโดยสมาคมวิชาการหรือสมาคมวิชาชีพ และจัดต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี

นอกจากการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์และรูปแบบออนไลน์ที่จัดขึ้นในแต่ละครั้งแล้ว วิทยาลัยนานาชาติยังได้มีการสร้างชุมชนนักปฏิบัติ CoP ขึ้น ในรูปแบบ Group Line ซึ่งมีชื่อว่า CoP_IC เพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการรวมตัวของคนที่สนใจในประเด็น“การสร้างความรู้เชิงวิชาการ” เหมือนกัน เป็นชุมชนที่ใช้สำหรับแลกเปลี่ยนความคิด มุมมองและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้เชิงวิชาการ ในขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา โดยได้เชิญท่านที่มี Tacit Knowledge ของคณะ (ผศ.ดร. Yang ผศ.จิรภัทร ผศ.รัชตพล และอ.อริย์ธัช) เข้ามาร่วมพูดคุยและตอบข้อสงสัยในทุกช่วงเวลาที่เกิดข้อคำถามจากสมาชิก เพื่อให้การดำเนินงาน KM ของวิทยาลัยนานาชาติได้มีส่วนช่วยในการค้นหาและแบ่งปันวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศภายในองค์กรให้เกิดขึ้น

